

Je pravda, že my Češi jsme plebejský národ. V důsledku historických okolností jsme přišli nejprve o aristokratické, později o měšťanské elity. Prakticky každý z nás tak má kořeny někde ve venkovské chalupě. Toto naše plebejství však má dvě tváře.

První z nich je plebejství lokajské, které se sklání před vrchnostmi či despociemi, ať již se historicky objevily na západ či východ od nás. Svoji servilitu vůči silnějším pak lokajství kompenzuje pohrdáním slabšími či odlišnými, ať již to byli v minulosti Židé nebo dnes uprchlíci a migranti. Toto lokajské plebejství pak s chutí nedodrží a obchází společenská pravidla či zákony, když se nikdo nedívá nebo je zaručena beztrčnost.

Naše české plebejství ale má i druhou stránku, jíž je plebejství svobodné, které se osvobodilo prací a vzděláním. To ztělesňují životní příběhy osobností, jako byli František Palacký, František Rieger nebo Tomáš Garrigue Masaryk. Plebejství hrdé, sebevědomé, otevřené a také připravené pomoci tomu, kdo pomoc potřebuje.

Není tomu tak, že by česká společnost byla prostě rozdělena na dvě části. Spíše jde o dvě stránky naší povahy, které se sváří v každém z nás. A je úkolem vzdělání a univerzit, aby nám pomáhaly najít sílu k tomu, aby v nás zvítězila ta lepší, svobodná stránka.